

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Erasmus+

Internationellt utbyte och samarbete

Innehåll

4 Erasmus+ 2014–2020

5 Mobilitet

10 Strategiska partnerskap

12 Påverka politiken

14 Erasmus+ är ett verktyg

16 Ansökan

17 Vilka kan du samarbeta med?

18 Mer information

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har varit nationellt kontor för EU:s ungdomsprogram sedan år 2000 och har sett hur internationella ungdomsprojekt påverkar lokalsamhällen, politik och ungdomars framtid. Inom *Erasmus+* finns nya arbetssätt och möjligheter till nya sorters samarbeten, till exempel mellan ungdomsorganisationer, universitet och företag.

Det bästa med *Erasmus+* är att det är en tydlig satsning från EU:s sida på att skapa möjligheter för unga. Inom ungdomsdelen av *Erasmus+* kan de till exempel åka som volontär, delta i ett ungdomsutbyte eller få chansen att möta politiker och framföra sina åsikter. Unga som har deltagit i ett internationellt projekt ökar sina möjligheter att få jobb, blir bättre på att samarbeta med andra, får språkträning och tror mer på sin egen förmåga att genomföra svåra saker.

För organisationer och kommuner kan det handla om möjligheten att attrahera och behålla kompetens, hjälpa till att bryta utflyttningstrenden, främja integration och motverka rasism. Internationella ungdomsprojekt kan också öka deltagarnas intresse för demokratifrågor och deras engagemang för samhällsfrågor.

Det är viktigt, för den enskilda unga liksom för hela vårt svenska samhälles utveckling, att så många som möjligt får chansen att möta andra kulturer och prova nya saker i en annan miljö än den de är vana vid. Genom *Erasmus+* kan ni stötta era ungdomar, utöka er kompetens och påverka strategiskt – och ta hela Europa till hjälp. Jag ser fram emot att se era projekt!

Lena Nyberg, generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Erasmus+ 2014–2020

Internationellt utbyte och samarbete

Erasmus+ är EU:s program för internationellt samarbete inom utbildning, ungdom och idrott. Programmet ska vara ett verktyg för att stötta internationellt samarbete och nya idéer och det finns en mängd bidrag att söka för att göra projekt inom olika områden. I Sverige ansvarar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, för ungdomsdelen av Erasmus+, Universitets- och högskolerådet, UHR, ansvarar för utbildningsdelen och Riksidrottsförbundet informerar om idrottsdelen av Erasmus+.

I den här broschyren kan du läsa mer om ungdomsdelen av programmet som kallas *Erasmus+ Ung och Aktiv*.

1. Mobilitet

För unga och de som jobbar med unga

Målgrupp

- Ideella organisationer
- Kommuner
- Informella grupper av unga, 13–30 år
- Sociala företag med flera.

Syfte

Projekten ska göra deltagarna medvetna om sociala och kulturella skillnader och likheter. De ska kunna lära av varandra, utveckla sin entreprenörsanda och sin känsla av europeiskt medborgarskap. Här jobbar projekten framför allt med utveckling på individnivå, inom organisationerna i projektet och i lokalsamhället.

Vad kan du göra?

Inom Mobilitet kan du göra tre olika aktiviteter: Ungdomsutbyte, Europeisk volontärtjänst och Kompetensutveckling för personer som jobbar med unga. Du kan söka bidrag för varje aktivitet för sig eller för ett större projekt som kombinerar flera aktiviteter (till exempel två ungdomsutbyten och kompetensutveckling). Projekten kan max pågå i två år.

Ingår mer än en aktivitet i projektet så måste aktiviteterna ha ett gemensamt tema och de ska hänga ihop med varandra.

Ungdomsutbyte

För grupper av unga (13–30 år) som är nyfikna på att möta unga från andra länder.

Europeisk volontärtjänst

För unga (17–30 år) för att de ska få nya kompetenser och erfarenheter samtidigt som de gör en insats som volontärer.

Kompetensutveckling för personer som jobbar med unga

Projekt som utvecklar organisationer som jobbar med unga genom kompetensutveckling för personalen eller nätverksbyggande möten.

Ungdomsutbyte

För grupper av ungdomar (13–30 år) som är nyfikna på att möta unga från andra länder. Projektet ska ha ett tema och vara relevant för ungas vardag. Det kan till exempel handla om ungdomskultur, miljöfrågor eller fördomar. Utbytet kan pågå i 5–21 dagar och kan vara en blandning av workshops, övningar eller diskussioner. Det ska vara minst två eller flera grupper som samarbetar från två länder och minst en ledare per grupp.

För unga
13–30 år
5–21 dagar

EXEMPEL

foto: Scandinav

Jobbpepp – ett ungdomsutbyte

Jobbpepp var ett ungdomsutbyte med 30 ungdomar från Sverige och Island. Utbytet syftade till att öka deltagarnas möjlighet att få arbete. Målet var att deltagarna skulle etablera nätverk som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden och att de skulle få ett större intresse för entreprenörskap och kreativa näringar. Projektet ville öka deras självförtroende och känsla för en europeisk och nordisk identitet. Workshops med icke-formella metoder varvades med studiebesök och simuleringar av jobbintervjuer.

”Vi åkte på studiebesök, testade att skriva CV:n och övade på jobbintervjuer – jag känner mig mycket säkrare och hade dessutom kul också!”

Hackney-Botkyrka

Ett ungdomsutbyte om trygghet som utgick ifrån barnkonventionen. I Botkyrka ville ungdomarna känna sig trygga när de går på promenader i området och organisera positiva aktiviteter för sig själva och sina yngre kamrater. I Hackney beskrev ungdomarna att de inte alltid kan röra sig fritt, eftersom de är rädda för lokala gäng och deras aktiviteter. Under ungdomsutbytet fick de diskutera med varandra och dela sina erfarenheter med kommundienstjänstemän, socialtjänst och poliser.

Europeisk volontärtjänst (EVS)

För ungdomar (17–30 år) som vill lära sig nya saker och bredda sina erfarenheter, samtidigt som de gör en insats hos en organisation. Ett projekt kan till exempel genomföras inom kultur-, idrotts- eller miljöområdet, på fritidsgårdar eller i ungdomsorganisationer. Volontärerna får gratis boende, mat, försäkring, handledning och en liten summa fickpengar. Kommunala verksamheter, organisationer eller lokala projekt kan ta emot och skicka volontärer i 2–12 månader. Alla organisationer ska vara godkända av sina nationella kontor innan de kan arbeta med Europeisk volontärtjänst. I Sverige är det Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor som godkänner nya EVS-organisationer.

För unga
17–30 år
2–12 månader

foto: Colourbox.com

foto: Justom, Johnsson, Scandinav

foto: Colourbox.com

foto: Colourbox.com

EXEMPEL

Miljövård ökar självförtroendet hos arbetslösa

Projektet gav arbetslösa ungdomar som saknade utbildning chansen att få en positiv arbetslivserfarenhet och samtidigt hjälpa till att rädda havssköldpaddor i Grekland. Deltagarna i projektet jobbade med daglig behandling av djuren, medicinering och matning. De skulle också informera allmänheten om hur viktigt det är att skydda havs- och kustmiljön samt hjälpa till att samla in och rapportera data i relevanta databaser. Syftet var att få deltagarna att bli intresserade av globala frågor och samtidigt stärka deras självförtroende.

”Jag var där i ett halvår och det förändrade hela min tillvaro. Jag tror jag kommer ha nytta av det här hela livet. Alla borde ta chansen, det finns inget att förlora.”

Kompetensutveckling för personer som jobbar med unga

Personer som jobbar med unga kan till exempel delta i seminarier, studiebesök, utbildningar eller besök på arbetsplatser. Syftet ska vara att utveckla organisationer genom olika sorters kompetensutveckling för personalen eller ledarna eller genom möten för att skapa nya nätverk. Aktiviteterna kan pågå i 2 dagar till 2 månader och syftar till att öka kvaliteten i verksamheten och förbättra samarbetet mellan organisationerna som medverkar.

För personer som jobbar med unga

2 dagar–
2 månader

EXEMPEL

Lärande utomhus i stadsmiljö

Seminarium om utomhuspedagogik i urban miljö. Under seminariet sammanfördes experter och praktiker för att utbyta teoretiska kunskaper och erfarenheter. Syftet var att utveckla nya och mer effektiva sätt att arbeta med ungdomar utomhus för att främja en sund och hållbar livsstil samt social integration.

foto: August Åberg, Scandinav

Icke-formellt lärande är centralt

Lärande innebär att samla kunskaper och färdigheter genom att prova eller att bli undervisad. Lärande kan ske både spontant och omedvetet och som ett resultat av en planerad utbildningssituation. Inom ungdomsdelen av Erasmus+ är icke-formellt lärande centralt, det vill säga lärande som inte sker inom en for-

mell utbildning utan använder andra sorters metoder.

“Icke-formellt lärande utgår från deltagaren: de ska få en chans att reflektera och diskutera kring det egna lärandet.”

FAKTARUTA

Räta ut begreppen

Formellt lärande

Sker inom det formella utbildningssystemet till exempel i gymnasiet eller på universitetet. Föreläsningar, läxor, betygsgrundande aktiviteter etcetera.

Informellt lärande

Sker när människor träffas och pratar med varandra, utan någon strukturerad planering utan mer i stunden. Andra exempel är språkinläringen när du går och handlar i ett nytt land eller när du laddar ner en ny app till telefonen.

Icke-formellt lärande

Sker utanför skolan och annan formell utbildning. Du lär dig genom icke-formella metoder, som till exempel konstnärliga uttrycksätt, grupputbyten, rollspel och drama, strukturerade lekar med mera.

2. Strategiska partnerskap

Målgrupp

- Ideella organisationer
- Kommuner, regioner och myndigheter
- Informella grupper av unga, 13–30 år
- Företag och stiftelser
- Muséer och bibliotek
- Skolor, universitet och andra utbildningsorganisationer med flera.

Syfte

Projekten ska syfta till långsiktiga och positiva förändringar på deltagande organisationer. På strategisk nivå förväntas projekten stärka ungdomssektorn. De individuella deltagarnas utveckling är inte lika mycket i fokus här jämfört med inom mobilitetsprojekt, även om deltagarnas erfarenheter och upplevelser naturligtvis fortfarande är viktiga för projektet. Tvärsektoriella projekt uppmuntras, det vill säga projekt där organisationer från olika sektorer (till exempel ett universitet, två ungdomsorganisationer och ett museum) jobbar tillsammans, dock är det viktigt att projektet fokuserar på ungdomsområdet. Projekten kan handla om allt från mångfald i icke-formell utbildning, ungas möjlighet att öka sina kompetenser, validering av kunskaper till digitala inlärningsverktyg.

Vad kan du göra?

Inom strategiska partnerskap kan du göra två olika typer av aktiviteter: Innovativa projekt och Erfarenhetsutbyte.

Innovativa projekt

Innovativa projekt ska utveckla och sprida nya metoder och kunskap. Här ligger tyngdpunkten på kunskapsproduktion, det vill säga innovativa metoder, verktyg och arbetssätt, samt på spridning av dessa. Projekten förväntas ha en omfattande effekt utanför de medverkande organisationerna.

Erfarenhetsutbyten

Här ligger fokus på mindre projekt som framför allt utbyter erfarenheter mellan organisationer eller informella grupper av unga. Fokus ligger också på nätverkande och att stärka de medverkande organisationernas förmåga att verka internationellt. En särskilt prioritering är så kallade europeiska ungdomsinitiativ, där grupper av unga kan testa nya idéer tillsammans. De kan till exempel jobba med användning av digitala verktyg och källkritik på nätet eller stimulering av ungas entreprenörskap genom utbildning. Här finns också möjligheten att jobba för att utveckla lokalsamhället.

EXEMPEL

foto: Colourbox.com

Rollspel om entreprenörskap utvecklar ungas kompetens

Ett strategiskt partnerskapsprojekt inom ungdomsområdet tillsammans med partners från Tjeckien, Spanien, Turkiet och Vitryssland. Projektet ska pågå i arton månader och syftar till att utveckla ett webbaserat simuleringsspel för att unga ska kunna

öva sig i presentationsteknik och kommunikation. Fokus är på entreprenörskap. Fem internationella möten ska genomföras. På lokal nivå ska unga få testa spelet och det ska produceras handböcker och utbildningar för personer som jobbar med unga. Målgruppen för spelet är framförallt unga som hoppat av skolan eller är arbetslösa eller både och.

3. Påverka politiken

Strukturerad dialog

Målgrupp

- Ideella organisationer
- Kommuner.

Syfte

Här ska projekten handla om strukturerad dialog mellan ungdomar och beslutsfattare i form av möten, onlinekonsultationer eller seminarier på nationell eller internationell nivå. Temat för dialogen kan kopplas till EU:s strukturerande dialog men också handla om ungas vardag i en kommun.

Vad är strukturerad dialog?

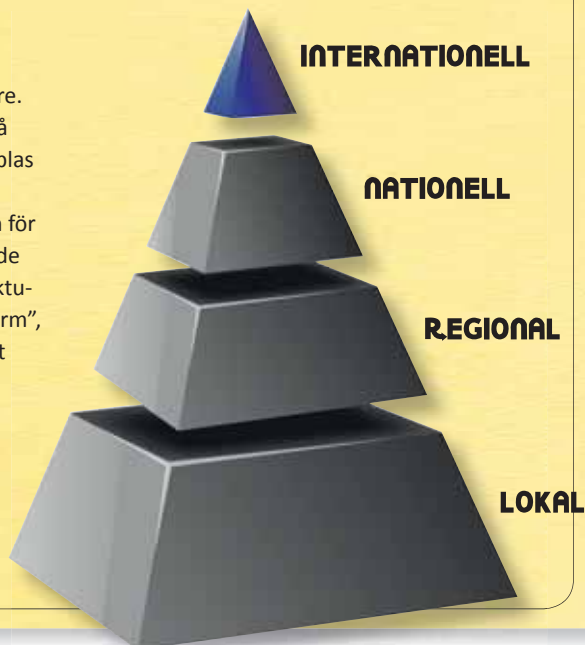
FAKTARUTA

Strukturerad dialog

Den strukturerade dialogen innebär dialog på lika villkor mellan unga och beslutsfattare. Ingen envägskommunikation utan dialog på riktigt. Det är viktigt att resultaten återkopplas till de som varit med i dialogen.

På EU-nivå finns tematiska fokusområden för ungdomspolitik. Ett nytt tematiskt område lyfts fram i cykler av 18 månader. Den strukturerade dialogen kan utvecklas "i pyramidform", där diskussioner börjar på lokal nivå, för att föras vidare till regional, nationell och internationell nivå.

Du kan läsa mer om teman inom den strukturerade dialogen på LSU:s webbplats: www.lsu.se/rostresan

Vad kan du göra?

Seminarier och möten på lokal, regional, nationell eller internationell nivå för ungdomar och beslutsfattare med verklig dialog

Evenemang som simulerar hur demokratiska institutioner fungerar och beslutsfattares roller inom dessa institutioner.

Ta in ungas åsikter genom online-samråd eller opinionsundersökningar.

EXEMPEL

foto: Colourbox.com

Demokratidag för ungdomar och beslutsfattare för utveckling av kommunal ungdomspolitik

Demokratidag med 80 unga i åldern 15–25 år som träffade politiker och chefstjänstemän för att diskutera viktiga samhällsfrågor. Innan demokratidagen utbildades chefstjänstemännen och politikerna i rollen som samtalsledare. Medlemmarna i ungdomsrådet gick en ledarskapsutbildning för att känna sig trygga i sin roll som gruppleddare. Diskussionerna utgick från slutsatser och synpunkter från LUPP-enkäten (LUPP står för Lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Metoden Dialogcafé användes för att arbeta fram konkreta handlingsplaner. På ett uppföljningsmöte fick ungdomar och beslutsfattare möjlighet att tillsammans se över vad som hänt med resultatet från Demokratidagen, vilka åtgärder som hade skett och hur ungdomarnas synpunkter hade tagits hand om.

Erasmus+

är ett verktyg

Erasmus+ är ett konkret verktyg för att genomföra politiska mål. Det låter stort och omfattande men betyder i praktiken bara att projekten behöver koppla sina mål till övergripande EU-mål för Erasmus+-programmet. Målen kan ni läsa om här och i programhandledningen för Erasmus+ och de är samma för alla programområden.

Målen för Erasmus+ Ung och Aktiv

Kompetenser och lärande

Unga ska få möjlighet att förbättra sin kompetens inom olika områden, till exempel entreprenörskap, språk eller digitala medier. Personer som jobbar med unga kan också förbättra sin kompetens på olika sätt. Lärandet i projektet ska vara i fokus – både vad gäller kunskap, kompetenser och attityder.

Anställningsbarhet

Målet är att stärka unga arbetslösa, till exempel genom att ge dem arbetslivserfarenhet och en chans att prova på något de är intresserade av. Det handlar också om att göra unga mer anställningsbara, samt om att stärka banden mellan ungdomsområdet, utbildningsområdet och arbetsmarknaden.

Validering

– se ungas kunskap

Kunskap genom icke-formellt och informellt lärande ska godtas av till exempel arbetsgivare och värderas på rätt sätt och på ett liknande sätt i olika länder. Här kan det handla om nya metoder men också om att sprida och öka användandet av befintliga verktyg för validering. Ett exempel är Youthpass, ett certifikat där unga själva får utvärdera och diskutera sitt lärande.

Demokrati och deltagande

Det handlar om demokratiskt deltagande, det europeiska medborgarskapet och interkulturell dialog. Unga ska få verktyg för att kunna bli aktiva, deltagande medborgare i samhället – både på lokal nivå och kopplat till Europa och EU-politik.

Kvalitetsarbete i ungdomssektorn

Det handlar om att hitta metoder och arbetssätt för att öka kvaliteten i verksamheten. Här ingår aktiviteter som på olika sätt ökar kapaciteten hos organisationer och verksamheter i ungdomsområdet, gärna genom att ta in influenser från till exempel forskning eller företag. Ni kan också jobba med innovation och entreprenörskap och stötta användandet och spridningen av bra idéer i olika sorters samarbete.

Allt ska hänga ihop i projektet

När ni planerar vad ungdomarna ska göra i projektet (det vill säga vilka aktiviteter som ska vara med), fundera på hur de hänger ihop med era mål för projektet och sätt sen ihop det med EU:s mål för Erasmus+.

foto: Lefif Johansson, Scandinau

I PROJEKTET FÅR

- Unga ta egna initiativ
- Prova nya saker
- Möta unga från andra kulturer

foto: Jörgen Wiklund, Scandinau

EFTER PROJEKTET

- Bättre självförtroende
- Lärt sig nya saker
- Sett världen

foto: Amanda Sved, Scandinau

EU:S MÅL FÖR ERASMUS+

Kompetenser
och lärande

Anställnings-
barhet

Se ungas
kunskap

Projektets
aktiviteter ...

... ska hänga
ihop med ...

... projektets
mål ...

... som ska
hänga ihop
med ...

... program-
mets mål.

Ansökan

Inom Erasmus+ Ung och Aktiv kan du söka tre gånger om året. Ansökan görs i ett elektroniskt formulär som finns på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors webbplats:

www.mucf.se/erasmus-plus

Projekt som startar mellan

Sista ansökningsdatum

1 maj – 31 december

I början av februari

1 augusti – 28 februari

I slutet av april

1 januari – 30 september

I början av oktober

Se www.mucf.se/erasmus-plus för exakta ansökningsdatum.

Från idé till ansökan

Få en idé – Vad för slags projekt vill du göra?

Hitta en partner – Hitta en internationell samarbetsorganisation genom: www.otlas.eu

Utveckla idén ihop – Börja i god tid med att utforma projektet. Jobba tillsammans med er samarbetsorganisation för att utveckla er projekttid. Tänk strategiskt. Vad vill ni göra, varför och hur ska ni göra det?

Registrering – Registrera din organisation i EU-kommissionens databas för organisationer Participant Portal. <http://ec.europa.eu/education/participants/portal>

Bli godkänd EVS-organisation

– Om ni vill jobba med Europeisk volontärtjänst, skriv en ansökan där du beskriver hur ni vill jobba med era volontärer och deras arbetsuppgifter. Skicka in den senast sex veckor innan projektansökan.

Ansök om projekt – Visa den röda tråden i ert projekt i ansökan. Svara noga på alla frågor och delfrågor. Glöm inte att förklara alla steg i projektets utveckling. Skriv hellre för mycket än för lite och kom ihåg att du kan skriva på svenska.

Vilka kan du samarbeta med?

Programländer och partnerländer

Programländer är alla EU:s 28 medlemsländer, EFTA-länderna samt kandidatländer till EU:

Belgien	Island	Nederländerna	Sverige
Bulgarien	Italien	Norge	Tjeckien
Cypern	Kroatien	Polen	Turkiet
Danmark	Lettland	Portugal	Tyskland
Estland	Liechtenstein	Rumänien	Ungern
Finland	Litauen	Slovakien	Österrike
Frankrike	Luxemburg	Slovenien	
Grekland	Makedonien	Spanien	
Irland	Malta	Storbritannien	

Partnerländer i grannskapet är EU:s grannländer:

MEDELHAVSOMRÅDET	VÄSTRA BALKAN	ÖSTRA EUROPA OCH KAUKASUS
Algeriet	Albanien	Armenien
Egypten	Bosnien och Hercegovina	Azerbajdzjan
Israel	Kosovo	Georgien
Jordanien	Montenegro	Moldavien
Libanon	Serbien	Ryssland
Libyen		Ukraina
Marocko		Vitrysland
Palestina		
Syrien		
Tunisien		

Du kan göra projekt med programländer och partnerländer i grannskapet inom alla programområden inom Erasmus+ Ung och Aktiv.

Inom *Mobilitet* (Ungdomsutbyte, Europeisk volontärtjänst och Kompetensutveckling för personer som jobbar med unga) kan bara en begränsad del av budgeten gå till projekt med partnerländer.

Inom vissa delar av Erasmus+ Ung och Aktiv kan du även göra projekt med länder i övriga världen.

Mer information

Erasmus+ Ung och Aktiv

för ungdomsområdet

www.mucf.se/erasmus-plus

Erasmus+

för högre utbildning och skola

www.utbyten.se

Portalen: Erasmus+

Sveriges webbportal för Erasmus+

www.erasmusplus.se

Otlas

Hitta internationella samarbetsorganisationer inom ungdomsområdet

www.otlas.eu

EVS Databasen

Databas för godkända organisationer inom Europeisk volontärtjänst

http://europa.eu/youth/evs_database

Participant Portal

EU-kommissionens databas för organisationer

<http://ec.europa.eu/education/participants/portal>

European Training Calendar

Internationella kurser inom Erasmus+ Ung och Aktiv

www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/

EU-kommissionen

EU-kommissionens webbplats för Erasmus+

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>

Europeiska ungdomsportalen

www.eu.ungdomsportal.se

Salto–Youth

Resurssida om internationellt ungdomssamarbete inom Erasmus+

www.salto-youth.net

Eurodesk

Europeiskt nätverk för ungas mobilitet i Europa.

www.eurodesk.eu

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Vi tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Vi ger stöd till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete.

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2015

ISBN 978-91-85933-80-8

projektledare Vendela Engblom

text Vendela Engblom, Lotta Jarvenius Rössner och Anette Persson

grafisk form Christián Serrano

omslagsfoto Amanda Sveed, Scandinav

tryck EO Grafiska AB

distribution MUCF

Box 17801, 118 94 Stockholm

tfn 08-566 219 00

e-post: info@mucf.se

webbplats: www.mucf.se

Erasmus+

europadesk

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Medborgarplatsen 3 (Hiss A • Plan 11) • Box 17801 • SE-118 94 Stockholm
tfn 08-566 219 00 • e-post: info@mucf.se • webbplats: www.mucf.se